¡Podemos!

¡Podemos!

Liefde, zweet en minder ego op de Camino Portugués

Silvester Pakoov

¡Podemos! – Liefde, zweet en minder ego op de Camino Portugués

Silvester Pakoov

© 2026 C.J.M. van Kan

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Uitgever

Uitgegeven in eigen beheer via Brave New Books, Zwolle – www.bravenewbooks.nl

ISBN

9789465730707

Druk

Eerste druk, 2026

Omslag en fotografie

Silvester Pakoov

Illustraties

Deva

Moge liefde het licht van hoop zijn op je pad.

Moge vrede overvloedig aanwezig zijn in je hart.

Moge goedheid je levensweg kenmerken.

Moge je geloof je sterken in het mysterie van het leven.

En wanneer het moment komt dat je je bestemming bereikt,

moge liefde je voor eeuwig omarmen.

Wees gelukkig en maak anderen gelukkig.

Tekst op de achterkant van de Pelgrimszegen van Sint Franciscus, zoals ontvangen van de priester in de kerk van het klooster van Herbón.

¡Podemos!

Op een steil stuk met een aantal haarspeldbochten komt een jonge Spaanse vrouw naast me lopen. Ze moedigt mij en zichzelf aan met een krachtige, schorre stem: ¡Podemos! Haar mooie ogen kijken verbeten. Wij kunnen dit!

Inhoud

Inleiding....1
Maria....3
De Camino naar Santiago de Compostela....5
De afstanden van de etappes van onze Camino....7
Het verslag van onze Camino....8
Vertrek....9
I have no money....15
Rust in het piratencafé....19
Te oud? Te moe? Te versleten?....23
Camino-landlopers....29
De man met de hamer die al na twee uur beukt....33
Zinderende hitte....37
Het licht gaat uit....41
The Camino provides....47
Vroeg op pad....51
Cheating....55
Fit en herboren....59
What is your motivation to walk the Camino?....65
Gegrilde chorizo worst met friet en cola....71
God gezegend....75
Ik zal je nooit vergeten....81
De grote dag....85
Pelgrimsmis zonder de zwaaiende Botafumeiro....90

De steen in zee 92
Lichaamsgeur 94
Ik wil voor altijd blijven lopen 95
Nawoord 96
Bijlage: Angst en liefde 99

Camino Portugués da Costa
Porto – Santiago de Compostela
Buen Camino!
Oceano Atlântico
SPANJE
PORTUGAL
Santiago de Compostela
6 augustus
Escravitude
5 augustus
Herbón
4 augustus
Caldas de Reis
3 augustus
Portela
2 augustus
Pontevedra
1 augustus
Redondela
31 juli
Valença
30 juli
Vila Nova de Cerveira
29 juli
Praia de Moledo
28 juli
Praia de Cabedelo
27 juli
Castelo do Neiva
26 juli
Esposende
25 juli
Apúlia
24 juli
Vila Chã
22-23 juli
Matosinhos
21 juli
Porto
21 juli
N
W
O
Z
0 10 20 30 40 50 km

Inleiding

"Wandelaar, er is geen weg.
De weg ontstaat door te lopen."
— Antonio Machado, *Cantares*

Mijn één-koffer-emigratie naar Kopenhagen in 1989 duurde twee dagen. De eerste dag was aankomen, de tweede dag vertrekken. De eerste avond na mijn aankomst kreeg de weinig enthousiaste houding van mijn Deense vriendin woorden: 'I have met another man and maybe it is better you go back to Holland'. Ik belde met Joost en hij onderbrak mijn eerste zin: 'Je pakt morgen de trein naar Salamanca. Je kunt bij ons slapen.'

Twee dagen later arriveerde ik in Salamanca. Daar waar het studentenleven nog drie maanden werd verlengd. Als een Zorba in het doorleefde Salamanca vol studenten, het mooiste Plaza Mayor van Spanje en kroegen die de hele nacht open waren.

Ter afsluiting van de drie maanden in Salamanca heb ik met Thomas en Joost rondgereisd door Noord-Spanje. Zo ook naar Santiago de Compostela. Op het plein voor de kathedraal zag ik de pelgrims arriveren. Ik observeerde de intensiteit van hun ervaring en besloot om dit ooit te gaan doen: onderdeel zijn van deze historie van de Camino en van wat die representeert. En nu was het er de tijd voor. Samen met mijn lief Maria.

Voor we beginnen aan de Camino schrijven we ons persoonlijke doel op voor de Camino. Voor Maria is dat 'Ik stap er gewoon in en ga'. Met de subtekst 'Ik wil de reis maken zoals ik wil leven'. Voor mij is dat 'De muur te slechten die staat tussen mij en het leven'.

Het doel van het leven is verlossing van het ego. Minder ego, meer ruimte. Voor openheid. Voor liefde. Voor verbinding. Het ego staat tussen ons en een goed, betekenisvol leven in.

Wat is dat ego eigenlijk? De behoefte om belangrijk gevonden te worden. Gelijk te krijgen. Bewonderd te worden. Onszelf groter te maken dan we zijn. Ego vraagt zich voortdurend af: wat vinden anderen van mij?

Het tegenovergestelde is nederigheid. Nederigheid is niet dat je minder over jezelf denkt, maar dat je minder aan jezelf denkt. In liefde verbonden zijn met alles om je heen. Jezelf realistisch zien. Blijven leren. Het werk belangrijker vinden dan de erkenning ervoor. Dan pas ervaar je dat alles verbonden is, dat alles liefde is, dat alles één is. Liefde die om niets vraagt.

De Camino is een eeuwenoude weg naar precies die houding van nederigheid. Na een paar dagen kom je in de leegte terecht die nodig is voor groei naar minder ego en meer jezelf. Dat is de magie van de Camino!

Daarom trekt de Camino mij aan. Niet omdat hij een antwoord geeft, maar omdat het een oefening is in ego-loosheid. Of dat ook echt tot meer innerlijke rust leidt; dat wist ik niet. Daarvoor moesten we eerst gaan lopen.